

УДК 656.025

ДИНАМІКА СТРУКТУРНИХ ЗМІН ПАРКУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЗА ОКРЕМИМИ ТИПАМИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

І.Б. Гевко, д.т.н., проф.,
Б.Р. Гевко, к.е.н.,
О.П. Цьонь, к.т.н., доц.
Т.Д. Навроцька, к.т.н.,
М.Д. П'єнтак, ст. викладач,

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль

Сучасний етап розвитку парку автотransпортних засобів характеризується інтенсивною динамікою. Ця тенденція повною мірою стосується як транспортних засобів, призначених для перевезення пасажирів та вантажів, так і легкових автомобілів. Зокрема, в останні роки чітко спостерігається виражене зростання частки електричних транспортних засобів (електромобілів), на процес змін якого немає впливу жодні фактори, навіть проведення військових дій в Україні. Ця динаміка детермінована сукупністю факторів, включаючи тенденції впливу війни, логістичних процесів, економічних чинників, ремонтпридатності та зміни споживчих уподобань [1, 2]. В таблицях 1 – 3 представлені статистичні дані отримані від Головного сервісного центру МВС у межах його компетенції на запит ГО «Альянс автомобільного транспорту» від 20.10.2025 № 469 щодо надання статистичних даних про реєстрацію автотransпортних засобів за 2019 – 2025 роки. Вони зокрема стосуються кількості транспортних засобів, призначених для перевезення пасажирів (автобусів та бусів) і вантажів (тягачі), а також кількості зареєстрованих за останні роки електричних транспортних засобів (електромобілів). Ці дані стосуються окремо Тернопільської області та України загалом. При цьому слід враховувати, що відповідно до положень статті 1 Закону України «Про автомобільний транспорт» автомобіль вантажний – це автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів, а автобус – це транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно.

Зокрема в табл. 1 представлено дані за 2019 – 2025 роки по реєстрації транспортних засобах за типом конструкції «Автобус».

Таблиця 1 – Транспортні засоби за типом конструкції «Автобус»

Рік	Тернопільська область	По державі загалом
2019	80	3364
2020	40	2407
2021	50	2763
2022	117	2172
2023	136	2981
2024	98	2459
Станом на 01.10.2025	86	1927

Аналізуючи наведені дані можна констатувати, що у час до широкомасштабного вторгнення РФ загалом по Україні спостерігалась тенденція до зростання реєстрації цих засобів, а в 2022 році пройшов різкий спад, з подальшим сплеском зростання у 2023 році та спадом у наступних роках. Значний вплив на статистичні дані мала окупація значної

кількості територій України. На відміну від загальних даних по Україні у розрізі Тернопільської області можна відмітити інші тенденції. Так відбувається різке зростання реєстрації даних транспортних засобів у 2022 році (більше ніж у 2 рази) з подальшим зростанням у 2023 році та спадом у наступних. Загалом тенденції з 2023 року по Україні та в Тернопільській області є однаковими, а сплеск 2022 року по Тернопільській області можна пояснити значним напливом тимчасово переміщених осіб з окупованих територій та прифронтової зони і необхідністю їх подальших перевезень у межах області і, особливо, за кордон.

В табл. 2 представлено дані за 2019-2025 роки по реєстрації транспортних засобах за типом конструкції «Вантажні».

Таблиця 2 – Транспортні засоби за типом конструкції «Вантажні»

Рік	Тернопільська область	По державі загалом
2019	1284	48994
2020	1098	42819
2021	1124	45397
2022	1541	42215
2023	1501	43868
2024	1286	38115
Станом на 01.10.2025	882	26688

Аналогічна тенденція спостерігається по вантажних транспортних засобах. Так, у 2022 році загалом по Україні відбувається зменшення реєстрації вантажних транспортних засобів у 2022 році, а по Тернопільській області навпаки – значне зростання (більше ніж 1,37 рази). 2023 році проходить незначне зростання по Україні в цілому і незначний спад (40 од.) по Тернопільській області реєстрації вантажних транспортних засобів. У 2024 та 2025 відбувається падіння їх реєстрації в Тернопільській області та Україні загалом.

В табл. 3 представлено дані за 2019-2025 роки по реєстрації транспортних засобах за типом палива «Електро».

Таблиця 3 – Транспортні засоби з типом палива «Електро»

Рік	Тернопільська область	По державі загалом
2019	168	7709
2020	134	7504
2021	317	9003
2022	811	13923
2023	1631	37978
2024	1894	52625
Станом на 01.10.2025	1982	56927

На відміну від попередньо проаналізованих статистичних даних по автотранспортних засобах призначених для перевезення пасажирів та вантажів, реєстрація як в Тернопільській області так і в Україні загалом електричних транспортних засобів (електромобілів) з року в рік з 2019 року стрімко зростає. Це пояснюється дешевизною типу палива «Електро» (електроенергії), простотою в обслуговуванні та високою ремонтпридатністю, наявністю значних пільг зі сторони держави при сплаті мита.

Список використаних джерел

1. Техніко-економічне обґрунтування інженерних рішень на СТО та АТП : Навчальний посібник / Гевко І.Б. та ін. – Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 276 с.
2. Основи технології виробництва та ремонту автомобілів : Навчальний посібник / Гевко І.Б., та ін. – Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя. 2021. 544 с.